

Lietas arhīva Nr. A42-01863-17/4

[ECLI:LV:ADRJRIT:2017:1222.A420186317.1.S](#)

SPRIEDUMS

Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2017.gada 22.decembrī

Administratīvā rajona tiesa

šādā sastāvā: tiesnese Līga Biksiniece-Martinova,

piedaloties pieteicējas SIA „ExpressCredit” pilnvarotajiem pārstāvjiem Maijai Tipainei un Edgaram Pastaram un atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes – Patērētāju tiesību aizsardzības centra pārstāvjiem Egijai Gulbinskai un Andim Priedītim,

atklātā tiesas sēdē izskatīja apvienoto administratīvo lietu, kas ierosināta pēc SIA „ExpressCredit” pieteikuma par Patērētāju tiesību aizsardzības centra 2017.gada 21.februāra lēmuma Nr.9-pk atcelšanu un pieteikuma par Patērētāju tiesību aizsardzības centra 2016.gada 26.septembra lēmuma Nr.NK-2016-37 atcelšanu daļā par SIA „ExpressCredit” noteiktajiem ierobežojošiem noteikumiem.

A p r a k s t o š ā d a ļ a

[1] SIA „ExpressCredit” (turpmāk – pieteicēja) vērsās Patērētāju tiesību aizsardzības centrā (turpmāk – Centrs) lūdzot izsniegt speciālo atļauju (licenci).

[2] Ar speciālas atļaujas (licences) izsniegšanas komisijas (turpmāk – Komisija) 2016.gada 26.septembra lēmumu Nr.NK-2016-37 (turpmāk arī – 2016.gada 26.septembra Lēmums) pieteicējai izsniegta speciālā atļauja (licence) patērētāju kreditēšanas pakalpojumu sniegšanai Latvijā Nr.NK-2016-028 uz nenoteiktu laiku ar nosacījumiem:

1) Līdz 2016.gada 30.oktobrim pieteicēja novērš Centra ierosinātājā lietā Nr.F-200 konstatētos Patērētāju tiesību aizsardzības likuma pārkāpumus, izpildot pieteicējas 2016.gada 19.septembra vēstulē Nr.2-2/36 izteiktās labprātīgās darbības, ieviešot izmaiņas pieteicējas piemērotajās komisijas maksās par patērētāju

kreditēšanas līgumu pagarināšanu, nosakot, ka kredīta kopējās izmaksas patērētājam kopā ar komisiju par kredīta atmaksas termiņa pagarināšanu saistībā ar līgumu klientam nepārsniegs 0,25% dienā par visu līguma darbības laiku, ja līguma darbības termiņš ar kredīta atmaksas pagarināšanu pārsniedz 30 dienas.

2) Pieteicēja nekavējoties pārtrauc cedēt prasījumus, kas izriet no ar patērētājiem noslēgtajiem kreditēšanas līgumiem, savstarpējo aizdevumu platformā www.mintos.com vai citās tāda paša satura platformās. Lēmums pamatots ar turpmāk minēto.

[2.1] 2016.gada 12.septembrī Komisija sastādīja protokollēmumu Nr.4, konstatējot, ka 1) pieteicējas darbībā, lietā esošajos dokumentos vai cita veida informācijā ir saskatāmi Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 8.panta 2.² un 2.³daļas pārkāpumi; 2) 2016.gada 13.jūlija vēstulē Nr.3.3.-3/4494/NK-11 Centrs pieprasīja skaidrojumu par savstarpējo aizdevumu platformā <https://www.mintos.com/> (turpmāk – Aizdevumu platforma) cedēto patērētāju kredītu portfeli un par to, vai pieteicēja plāno turpināt šādas darbības arī turpmāk.

[2.2] Cedējot prasījumus un tādā veidā piesaistot neierobežotu personu loku kā ieguldītājus-cesionārus-kreditorus, ar mērķi iegūt peļņu, tiek kroplota Civillikumā nostiprinātā cesijas institūta jēga un mērķis. Patērētāju kreditēšanas nozarē praksē visbiežāk ar prasījumu tālākpārdošanu (cesiju) saprot prasījumu nodošanu ārpusstiesas parāda atgūšanai licencētiem ārpusstiesas atgūšanas pakalpojumu sniedzējiem, vai arī prasījumu pārdošanu jau esošiem licencētiem kredītu devējiem, kas iestājas sākotnējā kreditora vietā, paplašinot tirgus daļu.

[2.3] Investors (cesionārs) pēc būtības iestājas pieteicējas vietā kā kreditors. Centra ieskatā jāņem vērā tiesiskajās attiecībās esošā investora-cesionāra-kreditora persona, nevis tas, kādā veidā pieteicēja kā kreditora pilnvarnieks ar cesijas līgumu ir paredzējusi rīkoties ar prasījumiem (aizdevumiem). Mainot kreditora personu, pieteicēja nav ņēmusi vērā speciālo regulējumu, kas strikti ierobežo to personu loku, kas var būt uzskatāmas par kredīta devējiem.

[2.4] Pieteicējas un a/s „Mintos Marketplace” īstenotajā komercdarbībā būtiskākais ir nevis prasījumu cesijas izmantošanas tiesiskums, bet gan investoru, tostarp fizisku personu, kā jauno kreditoru piesaiste, kas šobrīd ir ierobežota ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 8.panta 1.¹daļu.

[2.5] Centra ierosinātājā lietā Nr.F-200, uz kuru ir atsauce 2016.gada 26.septembra Lēmumā, konstatēts, ka pieteicēja patērētājiem piedāvā kreditēšanas līgumus ar neatbilstošām kredīta kopējām izmaksām dienā, jo komisijas maksa par kredīta termiņa pagarināšanu netiek šajās izmaksās ietverta.

[3] Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteikums par 2016.gada 26.septembra Lēmuma atcelšanu daļā par SIA „ExpressCredit” noteiktajiem ierobežojošiem noteikumiem. Pieteikums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[3.1] Nosacījumu izvirzīšana nav pamatota. Atbilstoši Eiropas Komisijas skaidrojumam Pagarināšanas komisija netiek ņemta vērā, aprēķinot gada procentu likmi jeb aprēķinot kredīta kopējās izmaksas patērētājam. Pagarināšanas komisija ir ietverama nevis jēdzienā '*kredīta kopējās izmaksās patērētājam*', bet gan jēdzienā '*jebkurā ar kredītu saistīto izdevumu summā*'. Līdz ar to pagarināšanas komisija neietekmē nedz gada procentu likmes, nedz dienas procentu likmes aprēķināšanu. Pieteicēja nekad nav piekritusi Centra interpretācijai par Pagarināšanas komisijas iekļaušanu kredīta kopējās izmaksās patērētājam. Lai saņemtu licenci, pieteicēja ir piekritusi uz laiku savā darbībā ievērot Centra nosacījumus.

[3.2] No patērētāju kreditēšanas līguma izrietošs prasījums var būt par cesijas priekšmetu un tas nav pēc likuma saistīts ar kreditora personu. Uz patērētāju kreditēšanas tiesiskajām attiecībām un no tām izrietošajiem prasījumiem par kredīta atmaksu (un ar to saistītajiem blakus prasījumiem) neattiecas neviens no Civillikuma 1799.pantā paredzētajiem izņēmumiem. Prasījums par kredīta atmaksu, kas izriet no licencēta patērētāju kreditētāja un patērētāja starpā noslēgta kreditēšanas līguma, nav pēc likuma saistīts ar kredīta devēja (kreditora) personu, un tas var būt par cesijas priekšmetu. Cesionārs var būt arī tāda persona, kura nav saņēmusi speciālu atļauju (licenci) patērētāja kreditēšanas pakalpojuma sniegšanai.

Nav pamata secinājumam, ka cesionārs ir uzskatāms par patērētāja kreditoru. Investors-cesionārs nav uzskatāms arī par patērētāja kreditēšanas pakalpojuma sniedzēju, jo, slēdzot šādus darījumus, investoram-cesionāram nav gribas un mērķa veikt patērētāju kreditēšanu vai jebkādu citu pakalpojumu sniegšanu patērētājam. Investoru-cesionāru veiktās darbības Aizdevumu platformā ir uzskatāmas par ieguldījumu darbību, nevis par šo personu saimniecisko darbību.

[4] Centrs paskaidrojumā uzskata pieteikumu par nepamatotu un noraidāmu, balstoties uz 2016.gada 26.septembra Lēmumā minētajiem apsvērumiem.

[5] Centrs 2016.gada 16.jūnijā uzsāka administratīvo lietu, lai izvērtētu pieteicējas īstenotās komercprakses atbilstību 2015.gada 28.maijā pieņemtajiem grozījumiem Patērētāju tiesību aizsardzības likumā.

Ar Centra 2017.gada 21.februāra lēmumu Nr.9-pk (turpmāk – 2017.gada

21.februāra Lēmums) pieteicējai uzlikta soda nauda 6 000 *euro*. 2017.gada 21.februāra Lēmums pamatots ar turpmāk minēto.

[5.1] Pieteicēja patērētājiem piedāvā kreditēšanas līgumus ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 8.panta 2.³daļai neatbilstošām kredīta kopējām izmaksām dienā saistībā ar kredīta termiņa pagarināšanu. Līdz ar to līguma izmaksas nav samērīgas un neatbilst godīgai darījumu praksei.

[5.2] Maksa par kredīta lietošanu pagarinātajā termiņā vai maksa par līguma grozījumu noslēgšanu ir vērtējamas kā kredīta izmaksas, un uz tām ir attiecināmi Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 8.panta 2.³daļā noteiktie ierobežojumi.

[5.3] Kredīta kopējās izmaksas dienā aprēķina, ņemot vērā formulu: noskaidro visas izmaksas, kas tiks piemērotas kreditēšanas līgumā noteiktajā termiņā jeb kredīta kopējās izmaksas un tad izdala šīs izmaksas ar dienu skaitu, uz kuru ir noslēgts kreditēšanas līgums. Tādejādi iegūst izmaksu apmēru dienā, kas vēl ir jāizsaka procentuāli pret aizdevuma summu.

[5.5] Centrs secināja, ka komisijas maksa par pagarināšanu standarta kreditēšanas līgumā uz 100,00 EUR un 300,00 EUR trīs līdz piecas reizes pārsniedz Patērētāju tiesību aizsardzības likuma (turpmāk – Patērētāju likums) 8.panta 2.³daļā noteiktās (0,2%) izmaksas atkarībā no līguma termiņa, savukārt senioru kreditēšanās līgumā - divas vai trīs reizes. Līdz ar to pieteicējas patērētāja kreditēšanas līguma izmaksas nav samērīgas un neatbilst godīgai darījumu praksei saskaņā ar Patērētāju likuma 8.panta 2.²daļu.

[5.6] Pieteicēja, īstenojot negodīgu komercpraksi laika posmā no 2016.gada 1.janvāra līdz 30.oktobrim radījusi patērētājiem zaudējumus 89 606,18 *euro*.

[6] Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteikums par Patērētāju tiesību aizsardzības centra 2017.gada 21.februāra Lēmuma atcelšanu. Pieteikums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[6.1] Pagarināšanas komisija nav ietverama sākotnējās kredīta kopējās izmaksās patērētājam, jo to, ka šādas izmaksas radīsies, nav un nevarēja būt zināmas kredīta devējam, noslēdzot līgumu ar patērētāju.

[6.2] Arī atbilstoši Eiropas Komisijas skaidrojumam pagarināšanas komisija netiek ņemta vērā, aprēķinot gada procentu likmi jeb aprēķinot kredīta kopējās izmaksas patērētājam.

[6.3] Pieteicēja nav pieļāvusi negodīgu komercpraksi. Pieteicējas komercprakse nav bijusi nedz maldinoša, nedz agresīva. Centrs nav pamatojis, kā tieši konkrētajā gadījumā ir ietekmēta vidusmēra patērētāja ekonomiskā rīcība.

[6.4] 2017.gada 21.februāra Lēmums neatbilst tiesiskās noteiktības principam un tiesiskuma principam

[6.5] Nav pieļaujams uzlikt sodu par neskaidru tiesību normu pārkāpumiem, kā arī situācijā, kad pieteicēja pēc tam, kad diskusijas par piemērojamās tiesību normas saturu noslēdzās, nodrošināja atbilstību tās prasībām pat apstākļos, kad nepiekrita tās interpretācijai.

[6.6] Centrs ir pieļāvis būtiskus procesuālos pārkāpumus. Galīgais nolēmums tika pieņemts vairāk nekā divus mēnešus pēc tam, kad bija beidzies Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 15.panta divpadsmitajā daļā noteiktais sešu mēnešu termiņš.

[7] Centrs paskaidrojumā uzskata pieteikumu par nepamatotu un noraidāmu, balstoties uz 2017.gada 21.februāra Lēmumā minētajiem apsvērumiem.

[8] Pieteicējas pārstāvji tiesas sēdē pieteikumu uzturēja, balstoties uz pieteikumā minētajiem argumentiem

Centra pārstāvji tiesas sēdē neatzina pieteikumā ietverto prasījumu uz lēmumos un rakstveida paskaidrojumos norādīto argumentu pamata.

M o t ī v u d a ļ a

[9] Tiesa secina, ka lietā ir strīds 2016.gada 26.septembra Lēmumā ietvertajiem nosacījumiem, kas skar pieteicējas tiesības cedēt prasījumus, kas izriet no ar patērētājiem noslēgtajiem kreditēšanas līgumiem, kā arī par to, vai kredīta kopējās izmaksas patērētājam ietver komisijas maksas par kreditēšanas līgumu pagarināšanu. Tāpat lietā ir strīds par to, vai pieteicējai pamatoti ar 2017.gada 21.februāra Lēmumu piemērots naudas sods par to, ka tā patērētājiem piedāvā kreditēšanas līgumus ar neatbilstošām kredīta kopējām izmaksām dienā saistībā ar kredīta termiņa pagarināšanu.

I

[10] Atbilstoši Patērētāju likuma 8.panta 1.¹daļā noteiktajam kreditēšanas pakalpojumu patērētājam drīkst sniegt kapitālsabiedrība, kura saņēmusi speciālu atļauju (licenci) patērētāja kreditēšanas pakalpojuma sniegšanai un kuras apmaksājamā pamatkapitāla minimālais lielums ir 425 000 *euro*.

Lietā ir strīds par to vai pieteicēja ir tiesīga cedēt prasījumus, kas izriet no

patērētāju kreditēšanas līgumiem, trešajām personām, kuras nav norādītas Patērētāju likuma 8.panta 1.¹daļā, un, vai trešās personas, iegūstot no pieteicējas prasījumus, kas izriet no patērētāju kreditēšanas līgumiem, veic šī likuma 8.pantā noteiktās darbības un ir uzskatāmas par kredīta devēju šī likuma 8.panta izpratnē.

[11] Ar 2016.gada 26.septembra Lēmumu pieteicējai izsniegta speciālā atļauja (licence) patērētāju kreditēšanas pakalpojumu sniegšanai Latvijas Republikā Nr.NK-2016-028 uz nenoteiktu laiku, kuras viens no nosacījumiem ir, ka pieteicēja nekavējoties pārtrauc cedēt prasījumus, kas izriet no ar patērētājiem noslēgtajiem kreditēšanas līgumiem, Aizdevumu platformā vai citās tāda paša satura platformās.

[12] Centrs konstatējis, ka pieteicējas prasījumi pret patērētājiem tikuši cedēti Aizdevumu platformā fiziskām un juridiskām personām kā cesionāriem, ar kuriem pieteicēja noslēgusi cesijas līgumus, ar nosacījumu, ka pieteicēja turpina apkalpot izsniegtos kredītus, proti, rīkojas kā kreditors attiecībā pret patērētājiem – cesionāra interesēs kārtot visus jautājumus, kas saistīti ar aizdevuma atmaksu un aizdevuma līguma izpildi, pieņem no patērētājiem aizdevuma atmaksas, procentu samaksas un citus no aizdevuma līguma izrietošos maksājumus, veic grozījumus vai noslēdz papildus vienošanās pie aizdevuma līguma vai nodrošinājuma dokumentiem, kārtot visus jautājumus, kas saistīti ar nodrošinājumu, tajā skaitā hipotēku un komercķīlu reģistrāciju, grozīšanu un dzēšanu, tajā skaitā iesniedz un saņem visus nepieciešamos dokumentus attiecīgajos ķīlu reģistros, kā arī ar prasījuma restrukturizāciju, prasījumu ārpusstiesas atgūšanas darbību veikšanu un jebkuru citu darbību veikšanu cesionāra vārdā sakarā ar prasījuma atgūšanu, un pēc saviem ieskatiem, ja pieteicēja uzskata to par nepieciešamu, realizē nodrošinājumu vai tā daļu.

[13] Atbilstoši Patērētāju likumā nostiprinātajam regulējumam kredīta devējs piešķir vai apsola piešķirt patērētājam kredītu atlikta maksājuma, aizdevuma vai citas tamlīdzīgas finansiālas vienošanās veidā un noteic stingrākas prasības valstī pastāvošā kreditēšanas tirgus sakārtošanai, piemēram, ierobežojot kredīta devēju loku pēc to juridiskā statusa un paredzot kredīta devēju licencēšanu. Norādītais tiesiskais regulējums ir radīts saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2008.gada 23.aprīļa direktīvu 2008/48/EK par patēriņa kredītlīgumiem un ar ko atceļ Padomes direktīvu 87/102/EEK (turpmāk – Direktīva 2008/48/EK) preambulas 15.punktu, kurš dalībvalstīm piešķir tiesības ierobežot patēriņā kredīta piešķiršanu, atļaujot to veikt tikai juridiskajām personām vai dažām juridiskajām personām.

Civillikuma 1798.pants noteic, ka par cesijas priekšmetu var būt visādi

prasījumi, vienalga, vai tie izriet no līguma, vai no neatļautas darbības, starp tiem arī tādi, kuriem vēl nav iestājies termiņš, kā arī nosacīti un pat nākamie un nedroši. Atbilstoši Civillikuma 1799.pantam nav cedējami tādi prasījumi, kas pēc vienošanās vai likuma ir saistīti ar kreditora personu, un tādi, kuru izpildījums kādai citai personai (nevis sākotnējam kreditoram) pilnīgi pārgrozītos.

Tā kā fiziskām personām nav tiesību sniegt kreditēšanas pakalpojums patērētājiem, Centrs pamatoti uzskata, ka, mainoties kreditora personai, tiek pārkāpts speciālais regulējums, kas strikti ierobežo to personu loku, kas var būt uzskatāmas par kredīta devējiem.

[14] Saskaņā ar 2010.gada 28.decembra Ministru kabineta noteikumu Nr.1219 „Noteikumi par patērētāja kreditēšanu” (turpmāk – Noteikumi Nr.1219) (redakcijā uz 2016.gada 26.septembra Lēmuma pieņemšanas brīdi) 68.punktu, ja kredīta devējs cedē prasījumus, kas izriet no kreditēšanas līguma, trešajai personai, kredīta devējs informē patērētāju par cesiju, izņemot gadījumus, ja sākotnējais kredīta devējs, kas noslēdzis līgumu ar cesionāru, turpina apkalpot kredītu attiecībā pret patērētāju vai noslēgts tāds kreditēšanas līgums, ar kuru saskaņā kredīta devējs klusējot piekritis, ka patērētājs izmanto līdzekļus, kas pārsniedz patērētāja norēķinu kontā esošo naudas līdzekļu atlikumu vai piešķirto pārsnieguma kredītu (analoģiska tiesību norma ir 2016.gada 25.oktobra Ministru kabineta noteikumu Nr.691 „Noteikumi par patērētāja kreditēšanu” (turpmāk – Noteikumi Nr.691) 98.punktā).

Minētā tiesību norma atbilst Direktīvas 2008/48/EK 17.pantam, kas noteic, ka gadījumā, ja kreditora tiesības saskaņā ar kredītlīgumu vai līgumu kā tādu cedē trešajai personai, patērētājam ir tiesības vērsties tiesā pret cesionāru, izmantojot jebkuru aizsardzību, kas viņam bija pieejama pret sākotnējo kreditoru, tostarp ieskaitu, ja tāds ir atļauts attiecīgajā dalībvalstī (1.punkts). Patērētāju informē par 1.punktā minēto cesiju, izņemot, ja sākotnējais kreditors, kas noslēdzis līgumu ar cesionāru, turpina apkalpot kredītu attiecībā pret patērētāju (2.punkts). Turklāt Direktīvas 2008/48/EK preambulas 41.punkts noteic, ka pēc kreditora tiesību nodošanas saskaņā ar kredītlīgumu patērētājam nebūtu jānonāk neizdevīgākā stāvoklī. Tāpat patērētājs būtu pienācīgi jāinformē, ja kredītlīgums tiek cedēts trešajai personai. Tomēr, ja sākotnējais kreditors ar cesionāra piekrišanu joprojām rīkojas kā kreditors attiecībā pret patērētāju, patērētājam nav būtiski saņemt informāciju par cesiju. Tādēļ prasība ES mērogā informēt patērētāju par cesiju šādos gadījumos būtu pārmērīga.

Līdz ar to tiesa secina, ka vispārīgi gan Noteikumu Nr.1219 68.punkts, gan Direktīva 2008/48/EK paredz tiesības cedēt prasījumus trešajām personām, cita

starpā paredzot, ka, sākotnējam kredīta devējam turpinot apkalpot kredītu, patērētāju nav nepieciešams informēt par cesiju. Attiecīgi Direktīvas 2008/48/EK mērķis prasījumu cedēšanas gadījumā ir nenostādīt patērētāju neizdevīgākā stāvoklī un informēt patērētāju par cesiju, ja cesionārs sāk rīkoties kā kreditors attiecībā pret patērētāju. Savukārt gadījumā, ja sākotnējais kreditors ar cesionāra piekrišanu joprojām rīkojas kā kreditors attiecībā pret patērētāju, prasība informēt patērētāju par cesiju šādos gadījumos ir uzskatāma par pārmērīgu.

[15] Atbilstoši gan pieteikumā norādītajam, gan tiesas sēdē pieteicējas paustajam, cedējot prasījumus trešajām personām ar Aizdevumu platformas starpniecību, pieteicēja turpinājusi apkalpot no patērētāju kreditēšanas līgumiem izrietošos prasījumus, rīkojoties kā kreditors attiecībā pret patērētājiem. Šāda apgalvojuma pamatošanai lietā iesniegts 2016.gada 10.aprīļa aizdevuma līgums Nr.41558301 un 2016.gada 3.maija aizdevuma līgums Nr.15799801 ar patērētāju un attiecīgie brīdinājumi par saistību izpildi.

Savukārt 2016.gada 26.septembra Lēmumā ir norādīts uz riskiem, ka analizējot investoru profilu ar pušu starpā noslēgto cesijas līgumu, investors (cesionārs) pēc būtības iestājas pieteicējas (kā cedenta) vietā kā kreditors. Centra ieskatā jāņem vērā tiesiskajās attiecībās esošā investora-kreditora persona, nevis tas, kādā veidā pieteicēja kā kreditora pilnvarnieks ar cesijas līgumu ir paredzējusi rīkoties ar prasījumiem (aizdevumiem). Lai arī pieteicēja, domājot par ar investora profilu saistītajiem riskiem, ir centusies rast risinājumu, paredzot pilnvarojumu rīkoties ar prasījumiem kreditora (investora) vārdā, proti, paredzot cesionāra pienākumu pilnvarot pieteicēju cesionāra (kreditora) vārdā pārvaldīt prasījumu un nodrošinājumu, tomēr būtiskākais ir kolektīvās finansēšanas pakalpojuma jēga un mērķis – dot iespēju personām, kurām ir brīvi finanšu līdzekļi, ar Aizdevumu platformas starpniecību aizdot finanšu līdzekļus fiziskām personām.

Uz riskiem Latvijā pašlaik praktizētā savstarpējo aizdevumu pakalpojumu modeļa darbībā ir norādījusi arī Finanšu un kapitāla tirgus komisija, tajā skaitā norādot uz ar patērētāju tiesībām saistītiem riskiem, ka ieguldītājam (cesionāram) stājoties sākotnējā kredīta devēja, kas nav izsniedzis aizdevumu Aizdevumu platformā, vietā, var tikt apdraudētas kredītņēmēja kā patērētāja tiesības, ja ieguldītājs atsauc pilnvarojumu savstarpējo aizdevumu pakalpojumu sniedzējam un ar iegūtajām prasījuma tiesībām rīkojas pēc saviem ieskatiem, tajā skaitā parāda piedziņas procesā (*lietas 1.sējuma 48. – 49.lapa*).

Izvērtējot norādītos viedokļus, secināms, ka cesionārs iegūst prasījuma tiesības attiecībā pret patērētāju kā parādnieku arī nepārņemot starp sākotnējo kredīta devēju

un patērētāju noslēgtās līgumiskās attiecības. Taču tiesas ieskatā arī šādu prasījuma tiesību iegūšana var ietekmēt patērētāja tiesības un nostādīt patērētāju neizdevīgākā stāvoklī, ja kreditora prasījumus iegūst personas, kuras neatbilst normatīvo aktu prasībām, tajā skaitā Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 8.panta pirmajai daļai. Tādējādi ir vērtējams, vai cesijas līgumā starp pieteicēju un ieguldītāju paredzētais pilnvarojums pieteicējam rīkoties ar prasījumiem kreditora (investora) vārdā novērš iespējamo patērētāju tiesību pārkāpumu.

[16] Attiecībā uz pieteicējas iebildumiem, ka pagaidām nav nevienas sūdzības no patērētājiem par to, ka kāds cesionārs pats būtu tieši vērsies pie patērētāja, lai pieprasītu saistību izpildi, ir norādāms turpmākais.

Tiesas ieskatā ir ņemams vērā Civillikuma 1805.pantā noteiktais, ka cesionārs var no cesijas brīža darboties ar kreditora tiesībām un uz šā pamata rīkoties ar prasījumu, cedēt to savkārt citam un izlietot to pret parādnieku. Attiecīgi nav nekādu garantiju tam, ka cesionārs pēc prasījuma iegūšanas neizmantos savas tiesības, nekavējoties nevēršoties pie patērētāja kā kreditors, bet rīkosies tāpat kā pienāktos licencētam kredīta devējam, piemēram, izskatot patērētāja priekšlikumu par kredīta atmaksas termiņa pagarināšanu vai kredīta valūtas maiņu atbilstoši Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 8.¹panta sešpadsmitajai daļai. Konkrētajā situācijā lielāka nozīme ir nevis kredīta piešķiršanai kā darbībai, un tam, kurš to veic, bet gan, tam, kurš kļūst par patērētāja kreditoru. Tiesas vērtējumā ar apstrīdēto cesiju tiktu veikta nevis vienkārši parāda prasījuma nodošana, bet gan Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 8.panta 1.¹daļas apiešana, un tā rezultātā pieteicēja būtu vienīgi formālā kredīta piešķirēja, savukārt patērētāja kreditors būtu cesionārs.

[17] Apkopojot norādīto tiesa secina, ka licences izsniegšana ar nosacījumu, ka tiek pārtraukta prasījumu, kas izriet no ar patērētājiem noslēgtajiem kredītēšanas līgumiem, cedēšana Aizdevumu platformā vai citās tāda paša satura platformās, ir veikta pamatoti, jo, nepastāvot savstarpējo aizdevumu jomas regulējumam, ir pamats uzskatīt, ka parādnieks pēc kreditora tiesību nodošanas var nonākt neizdevīgākā stāvoklī, un šādas situācijas atbalstīšana vai pieļaušana neatbilst Direktīvas 2008/48/EK mērķiem.

Nosacījuma izvirzīšana konkrētajā gadījumā ir nepieciešama, jo šādi tiek nodrošināta efektīvāka patērētāju tiesību aizsardzība, nekā tas būtu iespējams pārkāpuma lietas izskatīšanas gaitā, kad pārkāpums jau ir noticis.

Tiesas sēdē tika noskaidrots, ka šobrīd sadarbībā ar finanšu uzraudzības iestādēm notiek darbs pie tiesiskā regulējuma izstrādes, kas regulēs šāda veida

Aizdevumu platformu darbību, nosakot visu pušu tiesības un atbildību. Kamēr šāds regulējums nav spēkā, nosacījums ir atzīstams par samērīgu, jo patērētāju intereses saņemt drošus kreditēšanas pakalpojumus ir nozīmīgākas nekā pieteicējas finansiālās intereses palielināt apgrozījumu.

[18] Ņemot vērā iepriekš minēto, tiesa secina, ka 2016.gada 26.septembra Lēmumā ietvertais nosacījums, kas liedz pieteicējai tiesības cedēt prasījumus, kas izriet no ar patērētājiem noslēgtajiem kreditēšanas līgumiem, ir pamatots.

II

[19] Ar 2016.gada 26.septembra Lēmumu pieteicējai izsniegta speciālā atļauja (licence) patērētāju kreditēšanas pakalpojumu sniegšanai Latvijas Republikā uz nenoteiktu laiku ar nosacījumiem, kas ietver to, ka kredīta kopējās izmaksas patērētājam kopā ar komisiju par kredīta atmaksas termiņa pagarināšanu saistībā ar līgumu klientam nepārsniegs 0,25% dienā par visu līguma darbības laiku, ja līguma darbības termiņš ar kredīta atmaksas pagarināšanu pārsniedz 30 dienas.

Lietā ir strīds par to, vai komisijas maksa par pagarināšanu kreditēšanas līgumā ir iekļaujama kredīta kopējās izmaksās patērētājam. Centrs ir konstatējis, ka, iekļaujot pieteicējas noteikto komisijas maksu par kredīta līguma pagarināšanu kredīta kopējās izmaksās, šīs izmaksas patērētājam vairākkārt pārsniedz likumā noteikto robežu.

[20] Šobrīd kredīta kopējās izmaksas patērētājam pamatā regulētas Patērētāju likumā.

Patērētāju likuma 8.panta 2.²daļa noteic, ka „Patērētāja kreditēšanas līguma izmaksas ir samērīgas un atbilstošas godīgai darījumu praksei. Kredīta kopējās izmaksas patērētājam aprēķina normatīvajos aktos par patērētāju kreditēšanu noteiktajā kārtībā”. Šā likuma 8.panta 2.³daļa paredz: „Par šā panta 2.²daļā minētajām prasībām neatbilstošām uzskata tādas kredīta kopējās izmaksas patērētājam, kuras pārsniedz 0,55 procentus dienā no kredīta summas no pirmās līdz septītajai kredīta izmantošanas dienai (ieskaitot), 0,25 procentus dienā no kredīta summas no astotās līdz četrpadsmitajai kredīta izmantošanas dienai (ieskaitot) un 0,2 procentus dienā no kredīta summas, sākot ar piecpadsmito kredīta izmantošanas

dienu. Līgumos, saskaņā ar kuriem kredīts atmaksājams pēc pieprasījuma vai kuros kredīta izmantošanas termiņš pārsniedz 30 dienas, par šā panta 2.²daļā minētajām prasībām neatbilstošām uzskata tādas kredīta kopējās izmaksas patērētājam, kuras pārsniedz 0,25 procentus dienā no kredīta summas (..)”. .

Patērētāju likuma 1.panta 9.punkts noteic, ka kredīta kopējās izmaksas patērētājam ir visas izmaksas, tajā skaitā procenti, komisijas nauda, nodevas un jebkādi citi maksājumi, kas patērētājam jāmaksā saistībā ar kredītēšanas līgumu un kas ir kredīta devējam zināmi (izņemot zvērināta notāra izmaksas). Kredīta izmaksās iekļauj arī izmaksas par papildus pakalpojumiem saistībā ar kredītēšanas līgumu, tajā skaitā apdrošināšanas prēmijas, ja papildu pakalpojuma līguma noslēgšana ir obligāts priekšnoteikums, lai saņemtu kredītu vai lai to saņemtu ar piedāvājumiem noteikumiem un nosacījumiem. Ja kredīta atmaksa nodrošināta ar nekustamo īpašumu vai kredīta mērķis ir iegūt vai saglabāt tiesības uz nekustamo īpašumu, kredīta kopējās izmaksās patērētājam iekļauj arī īpašuma vērtēšanas izmaksas, ja šāda vērtēšana ir vajadzīga kredīta saņemšanai, bet neietver maksu, kas saistīta ar nekustamā īpašuma ierakstīšanu un ar to saistīto tiesību nostiprināšanu zemesgrāmatā.

No minētās tiesību normas izriet, ka ar kredīta kopējām izmaksām tiek saprastas jebkādas izmaksas, ar ko patērētājam jāreķinās, lai kredītu saņemtu un/vai to lietotu, un, kuras kredīta devējam ir zināmas, izņemot notāra izmaksas. Tās ietver, piemēram, procentus par kredīta lietošanu, komisijas maksas, dažādas administratīvās izmaksas, piemēram, par aizdevuma līguma sagatavošanu, maksāspējas pārbaudi, kredīta piešķiršanu, apstiprināšanas maksas, kredīta starpnieku izmaksas, kuras sedz patērētājs u.tml.

[21] Iepriekšējā punktā minētais regulējums Patērētāju likumā iekļauts ar 2015.gada 28.maija grozījumiem, kas stājās spēkā 2016.gada 1.janvārī.

Likumprojekta anotācijā norādīts, ka mērķis 8.panta papildināšanai ar 2.²daļu ir aizsargāt patērētāja kā vājākās līguma slēdzēju puses ekonomiskās intereses, t.sk. patērētāja intereses nenonākt pārlietu lielās parādu saistībās, nodrošināt kredīta kopējo izmaksu samērīgumu, veicināt patērētāja maksāspējas izvērtēšanu. Tāpat anotācijā norādīts, ka gada procentu likmes mērķis ir informēt patērētājus par dažādu kredītu cenām, lai atvieglotu patērētāja izvēli pieņemot lēmumu par konkrētā pakalpojuma saņemšanu. Taču, ņemot vērā, ka aprēķinot gada procentu likmes apmēru, tās aprēķinā tiek ietvertas kredīta kopējās izmaksas (maksas par kapitāla izmantošanu (procenti), komisijas maksas, administratīvie izdevumi un citi patērētāja maksājumi), gada procentu likmi ir iespējams izmantot kā efektīvu kredīta kopējo

izmaksu regulējošu mehānismu. Likumprojekts gada procentu likmes funkcionālo nozīmi – informēt patērētājus – nemaina, bet gan paplašina gada procentu likmes pielietojumu (*skat. <http://titania.saeima.lv/LIVS12/SaeimaLIVS12.nsf/0/3D55492D63F01432C2257DAA0040CEE8?OpenDocument>*).

[22] No sarakstes starp pieteicēju un Centru izriet, ka pieteicēja nepiekrīt veidam, kādā Centrs aprēķina kredīta kopējās izmaksas patērētājam, ietverot aprēķinā komisijas maksu par kreditēšanas līguma pagarināšanu. Pieteicēja, atsaucoties uz Noteikumiem Nr.1219 uzskata, ka kredīta pagarināšanas komisijas maksa nav jāietver kredīta kopējās izmaksās patērētājam, jo tā iepriekš netika ietverta gada procentu likmju aprēķinos. Pieteicējas ieskatā gada procentu likmes aprēķināšana būtu tieši attiecināma uz dienas procentu likmi. Līdzīgā argumentācija pausta Latvijas Universitātes Juridiskās fakultātes docentu Dr.iur. E.Danovska un Dr.iur. V.Mantrova atzinumā (*lietas I sējuma 63.-69.lapa*).

[22.1] Tiesa secina, ka kredīta kopējo izmaksu patērētājam definīcija, kāda tā ir ietverta Patērētāju likuma 1.panta 9.punktā, bija ietverta arī Noteikumu Nr.1219 2.2.apakšpunktā. Proti, Noteikumos Nr.1219 bija noteikti kritēriji kredīta kopējo izmaksu noteikšanai, kas attiecināmi tikai uz gada procentu likmes aprēķināšanu. Turklāt identiski noteikumi ir iekļauti arī šobrīd spēkā esošajos Noteikumos Nr.691.

Noteikumu Nr.1219 6.punkts noteica, ka, lai aprēķinātu gada procentu likmi, nosaka kredīta kopējās izmaksas patērētājam. Aprēķinot kredīta kopējās izmaksas patērētājam, neņem vērā jebkurus maksājumus, ko patērētājs maksā par kreditēšanas līgumā noteikto patērētāja saistību neizpildi vai nepienācīgu izpildi un maksājumus, ko patērētājs maksā, iegādājoties preci vai pakalpojumu, izņemot pirkuma cenu, neatkarīgi no tā, vai darījums notiek skaidrā naudā, vai izmantojot kredītu. Savukārt Noteikumu Nr.1219 7.punkts paredzēja, ka izmaksas, kas saistītas ar tā konta uzturēšanu, kuru izmanto maksājumu veikšanai un kredīta izmaksai, kā arī izmaksas par norēķinu līdzekli, kas izmantots maksājumu veikšanai un kredīta izmaksai, un citas izmaksas, kas saistītas ar maksājumu veikšanu, iekļauj kredīta kopējās izmaksās patērētājam, izņemot gadījumu, ja konta atvēršana ir brīvprātīga un konta izmaksas ir skaidri un atsevišķi norādītas kreditēšanas līgumā vai citā ar patērētāju noslēgtā līgumā.

[22.2] Eiropas Savienības līmenī šo jautājumu regulē Direktīva 2008/48/EK, uz ko ir arī atsaukusies pieteicēja. Lai aprēķinātu gada procentu likmi, Direktīvā 2008/48/EK lietots termins „kredīta kopējās izmaksas patērētājam” (3. panta „g” apakšpunkts) kurš ir identisks Latvijas normatīvajos aktos lietotajam analogiskam terminam.

Direktīvas 2008/48/EK 19. panta trešā daļa paredz, ka „gada procentu likmes aprēķins balstās uz pieņēmumu, ka kredītīgums ir spēkā laikposmā, par ko panākta vienošanās, un kreditors un patērētājs pildīs savas saistības saskaņā ar kredītīguma noteikumiem un tajā minētajiem datumiem”.

Piemērojamām tiesību normām skaidrojums ir rodams Eiropas Komisija vadlīnijās Direktīvas 2008/48/EK piemērošanai (*sk. Guidelines on the application of Directive 2008/48/EC in relation to costs and the Annual Percentage Rate of charge. 08.05.2012., skat.*

http://ec.europa.eu/consumers/archive/rights/docs/guidelines_consumer_credit_directive_swd2_012_128_en.pdf). Skaidrojot Kredītīgumu direktīvas 3.panta „g” apakšpunktu, Eiropas Komisija ir norādījusi, ka kredīta kopējās izmaksās ietveramas arī jebkādas zināmas vai paredzamas komisijas maksas (tostarp procentu maksājumi, komisijas maksas, administratīvās izmaksas u.tml.), izņemot izmaksas par notāru pakalpojumiem (Vadlīniju 3.1.apakšpunkts). Vienlaikus Eiropas Komisija norādījusi, ka gada procentu likmes aprēķinā netiek iekļautas tādas izmaksas, kas attiecas uz maksu par izmaiņām līguma nosacījumos un termiņā, kas veiktas pēc patērētāja pieprasījuma.

Minētās Vadlīnijas pēc būtības neskaido jautājumu par izmaksu par kredīta termiņa atlikšanu (pagarināšanu) iekļaušanu kredīta kopējās izmaksās. Tādēļ konkrētajā situācijā jāpiemēro Latvijas Republikas normatīvo aktu regulējums un attiecīgo tiesību normu interpretācija, kas nav pretrunā ar Direktīvu.

Tiesa jau sprieduma 22.1 punktā ir konstatējusi, ka uz kredīta kopējo izmaksu un gada procentu likmes aprēķinu ir attiecināmi atšķirīgi noteikumi.

[22.3] Tādējādi tiesa atzīst par pamatotu Centra nostāju, ka, lai noteiktu kredīta kopējās izmaksās, bija jāņem vērā Noteikumu Nr.1219 6. un 7.punkts. Savukārt, aprēķinot gada procentu likmi, jāievēro arī citi Noteikumu Nr.1219 II nodaļas noteikumi.

Gada procentu likmei cita starpā ir jāaprēķina kredīta kopējās izmaksas, uz ko sniegta atsauce Patērētāju likumā. Taču tiesas ieskatā šī atsauce nav pamats tam, lai piemērojot Patērētāju likumu, atsauktos uz Noteikumu Nr.1219 prasībām, kas attiecas tikai uz gada procentu likmes aprēķināšanu. Līdz ar to interpretējot Patērētāju likuma 8.panta 2.³daļu, uz komisijas maksām par kredīta pagarināšanu ir attiecināmi kredīta kopējo izmaksu ierobežojumi, jo šīs izmaksas ietilpst kredīta kopējās izmaksās.

[23] Lietā nav strīda par to, ka pieteicēja praksē piedāvā iespēju pagarināt līgumā noteikto kredīta atmaksas termiņu jeb atlikt maksājumu uz kādu laiku.

Kredīta devējam ir tiesības piemērot maksu par kredīta lietošanu periodā, uz kuru no līguma izrietošo saistību atmaksa tiek pagarināta, taču tiesas ieskatā šī maksa nedrīkst būt neierobežota vai nesamērīga. Turklāt lietā ir konstatēts, ka pieteicēja 2016.gada 1.pusgadā ir veikusi 28 050 pagarinājumus, kas ir 49% no visu nebanku kredītu devēju veiktajiem pagarinājumiem patēriņa kredītiem minētajā periodā (kopumā nozarē veikts 56 981 pagarinājums). Minētais liecina, ka pietiekami netiek izvērtēta kredīta ņēmēju maksātspēja un pieteicēja rēķinās ar pagarinājumiem un nosaka tiem augstu maksu, kas neatstāj patērētājam izvēles iespēju gadījumā, ja aizdevumu nav iespējams atdot noteiktajā termiņā, kas ir salīdzinoši īss. Ar likuma grozījumiem ir mēģināts šo situāciju līdzsvarot, aizsargājot patērētāju.

Tiesa nevar piekrist pieteicējai, ka komisijas maksājumi par kredīta pagarināšanu nav uzskatāmi par tādiem, kas kredīta devējam ir zināmi. Komisijas maksas ir konkrēti noteiktas un abām pusēm zināmas, turklāt, ņemot vērā, ka puse kredītu tiek pagarināti, to nevar uzskatīt par ārkārtas situāciju vai notikumu, kura iestāšanās ir reta un neparedzama.

Kreditēšanas līguma noslēgšanas brīdī komisijas maksa par kredīta atmaksas pagarināšanu netiek ņemtas vērā, jo saskaņā ar līgumu šis noteikums nav obligāts un tas var neiestāties. Tomēr, ja līguma termiņš tiek pagarināts vai tiek piešķirtas kredīta brīvdienas, tad tās izmaksas, kas saistītas ar kredīta lietošanu turpmākajā kredīta lietošanas termiņā (pagarināšanas maksas, maksa par kredīta brīvdienas piešķiršanu u.tml.) kļūst zināmas un ir uzskatāmas par kredīta izmaksām, uz kurām ir attiecināmi Patērētāju likuma 8.panta 2.³daļā minētie ierobežojumi.

[24] Kā ir norādījusi Satversmes tiesa patērētāju tiesību aizsardzības nodrošināšana ir cilvēku tiesību aizsardzība, un īstenojot patērētāju tiesību aizsardzību tiek sasniegts leģitīms mērķis (*sk. Satversmes tiesas 2011.gada 8.aprīļa sprieduma lietā Nr. 2010-49-03 17. punktu*).

No Patērētāju likuma 8.panta 2.²daļas izriet, ka patērētāja kreditēšanas līguma izmaksām ir jābūt samērīgām ne tikai pirms līguma noslēgšanas vai līguma slēgšanas laikā, bet arī visā līguma darbības laikā. Saskaņā ar likumprojekta anotāciju tā mērķis ir aizsargāt patērētāja kā vājākās līgumslēdzējas puses ekonomiskās intereses, t.sk. patērētāja intereses nenonākt pārlieku lielās parāda saistībās, nodrošināt kredīta kopējo izmaksu samērīgumu, veicināt patērētāja maksātspējas izvērtēšanu.

Kredītu kopējām izmaksām jābūt samērīgām un atbilstoši godīgai darījumu praksei, neatkarīgi no tā vai kredīts tiktu izsniegts vai pagarināts tā atmaksas termiņš. No lietas materiāliem secināms, ka pēc plašām diskusijām nozares iekšienē un arī

Saeimā, tika nolemts izmantot plašāko kredīta kopējo izmaksu definīciju, lai sasniegtu likumprojekta anotācijā uzstādīto mērķi un līdz ar to tika ierobežotas kredīta kopējās izmaksas. Tiesa piekrīt, ka kredīta kopējo izmaksu jēdziens ar nolūku tika pārcelts uz Patērētāju tiesību aizsardzības likumu, lai šis jēdziens tiktu izmantots, ne tikai attiecībā uz gada procentu likmes aprēķināšanu, bet arī uz kredīta kopējo izmaksu ierobežojumiem. Tā kā kredīta pagarināšanas maksa tiek noteikta kredītliģuma darbības brīdī tad, kad patērētājs vēlas veikt noslēgtā liģuma pagarinājumu, līdz ar to kredīta kopējo izmaksu ierobežojumi, kas noteikti 8.panta 2.³daļā ir attiecināmi arī uz kredīta pagarināšanas maksām, jo brīdī, kad tiek veikta pagarināšana, kredīta kopējās izmaksas kļūst zināmas.

[25] Saskaņā ar 2011.gada 29.marta Ministru kabineta noteikumu Nr.245 „Noteikumi par speciālās atļaujas (licenci) patērētāju kreditēšanas pakalpojumu sniegšanai” (turpmāk – Noteikumi Nr.245) 11.3.apakšpunkta prasībām, Centram, cita starpā, pieņemot lēmumu par speciālās atļaujas (licences) izsniegšanu, ir pienākums izvērtēt kapitālsabiedrības darbību vai plānoto darbību patērētāju kreditēšanas pakalpojumu sniegšanā un darbības atbilstību patērētāju tiesību aizsardzību regulējošo normatīvo aktu prasībām.

Tādējādi tiesa secina, ka 2016.gada 26.septembra Lēmumā ietvertais nosacījums, kas noteic, ka kredīta kopējās izmaksas patērētājam kopā ar komisiju par kredīta atmaksas termiņa pagarināšanu saistībā ar liģumu klientam nedrīkst pārsniegt 0,25% dienā par visu liģuma darbības laiku, ja liģuma darbības termiņš ar kredīta atmaksas pagarināšanu pārsniedz 30 dienas, ir tiesisks un pamatots.

Līdz ar to pieteikums par Centra 2016.gada 26.septembra Lēmuma atcelšanu daļā par pieteicējai noteiktajiem ierobežojošiem noteikumiem ir noraidāms.

III

[26] Lietā ir vērtējams, vai Centrs pamatoti ar 2017.gada 21.februāra Lēmumu pieteicējai piemēroja naudas sodu par to, ka tā īstenoja negodīgu komercpraksi, patērētājiem piedāvājot kreditēšanas liģumus ar neatbilstošām kredīta kopējām izmaksām dienā saistībā ar kredīta termiņa pagarināšanu.

Pieteicēja norāda, ka tās komercprakse nav bijusi nedz maldinoša, nedz agresīva, kā arī nav pamatots, kā konkrētajā gadījumā ir ietekmēta vidusmēra patērētāja ekonomiskā rīcība. Tāpat pieteicēja norāda, ka ir ņēmusi vērā Centra norādījumus, aprēķinot komisijas maksas, neskatoties uz to, ka tiesību normu interpretācija bija neskaidra un pieteicēja nepiekrita Centra sniegtajai interpretācijai.

[27] No lietas materiāliem tiesa konstatē turpmākos apstākļus:

[27.1] No 2016.gada janvāra līdz jūnijam starp Centru un Latvijas Nebanku kredītdevēju asociāciju un Alternatīvo finanšu pakalpojumu asociāciju ir notikusi sarakste par grozījumu Patērētāju likumā, tostarp termina „kredīta kopējās izmaksas patērētājam” piemērošanu (*lietas I sējuma 54.-61.lapa*)

[27.2] 2016.gada 16.jūnijā Centrs pēc savas iniciatīvas pieņēma lēmumu uzsākt administratīvo lietu – izvērtēt pieteicējas īstenotās komercprakses atbilstību 2015.gada 28.maijā pieņemtajiem grozījumiem Patērētāju likumā (*lietas I sējuma 87.lapa*).

[27.3] Pieteicējas 2016.gada 5.jūlija vēstulē Centram sniegta informācija par aktuālo komisijas maksu apmēriem. Proti, pieteicēja patērē aizdevuma pagarināšanai piemēro šādas komisijas maksas: 7 dienas – 5% (senioru aizdevums), 8% (standarta); 14 dienas – 8% (senioru aizdevums); 12% (standarta); 30 dienas – 10% (senioru aizdevums), 18% (standarta) (*lietas I sējuma 88.lapa*).

Ievērojot augstāk norādīto, Centrs secināja, ka komisijas maksa par pagarināšanu standarta kreditēšanas līgumā uz 100,00 *euro* un 300,00 *euro* trīs līdz piecas reizes pārsniedz Patērētāju likuma 8.panta 2.³daļā noteiktās (0,2%) izmaksas atkarībā no līguma termiņa, savukārt senioru kreditēšanās līgumā - divas vai trīs reizes. Līdz ar to pieteicējas patērētāja kreditēšanas līguma izmaksas nav samērīgas un neatbilst godīgai darījumu praksei.

[27.4] 2016.gada 5.augustā Ekonomikas ministrijas, Centra, nebanku kredītu devēju nozares dalībnieku un Saeimas Juridiskā biroja starpā tika rīkota tikšanās par Patērētāju likuma 8.panta 2.² un 2.³daļas piemērojamību attiecībā uz kredīta termiņu atlikšanu (pagarināšanu).

[27.5] 2016.gada 26.augustā Centrs pieteicējai nosūtīja vēstuli Nr.3.3.-3/5567/NK-11, kurā aicināja pieteicēju līdz 2016.gada 9.septembrim rakstveidā (vienlaikus iesniedzot precizētos īstermiņa aizdevuma līgumu projektus) apņemties līdz 2016.gada 30.oktobrim veikt izmaiņas komisijas maksas par patērētāja kreditēšanas līguma termiņa pagarināšanu apmēros un aprēķināšanas kārtībā (*lietas I sējuma 93.lapa*).

[27.6] Pieteicēja 2016.gada 30.augusta vēstulē Nr.2-2/34 un 2016.gada 19.septembra vēstulē Nr.2-2/36 (*lietas I sējuma 95. un 97.lapa*) norāda, ka līdz 2016.gada 30.oktobrim veiks visas nepieciešamās izmaiņas tehniskajos un grāmatvedības aprēķinos, lai sākot ar 2016.gada 31.oktobri, kredīta kopējās izmaksas patērētājam kopā ar komisiju par kredīta atmaksas termiņa pagarināšanu nepārsniegtu

0,25% dienā par visu kreditēšanas līguma darbības laiku, ja kredīta atmaksas termiņš pēc tā pagarināšanas pārsniedz 30 dienas. Vienlaikus pieteicēja norāda, ka tā neiesniegs rakstveida apņemšanos Patērētāju likuma 25.panta 8.²daļas izpratnē, jo pieteicēja neuzskata, ka tā būtu pārkāpusi patērētāju tiesības, kas skartu patērētāju grupas intereses (patērētāju kolektīvās intereses).

[27.7] Atbildot uz Centra vēstuli administratīvās lietas par negodīgu komercpraksi ietvaros, pieteicēja 2016.gada 20.oktobra vēstulē Nr.2-2/40 cita starpā norāda, ka nepiekrīt tiesību normu interpretācijai un neslēgs rakstveida vienošanos, jo tādējādi pieteicējai jāatzīst pārkāpuma izdarīšana, kas liegs turpmāk izmantot tiesas kontroli par administratīvo aktu, kurā ietverta tiesību normu interpretāciju pieteicēja uzskata par neviennozīmīgu. Vienlaikus pieteicēja neatzīt, ka būtu veikusi negodīgu komercpraksi.

[28] Tiesas ieskatā Centram bija tiesisks pamats 2016.gada 1.jūlijā uzsākt patērētāju kolektīvo interešu lietu par pieteicējas īstenotās komercprakses atbilstību 2015.gada 28.maijā Saeimā pieņemtajiem grozījumiem Patērētāju likumā, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 57.pantu, kas noteic, ka iestāde, kurai lieta ir piekritīga, ierosina administratīvo lietu, ja tai kļūst zināmi fakti, uz kuriem pamatojoties, saskaņā ar tiesību normām ir jāizdod vai var tikt izdots attiecīgs administratīvais akts, kā arī tad, ja iestādei ir pamats uzskatīt, ka šādi fakti varētu būt.

Kā jau iepriekš tiesa konstatēja, ka komisijas maksa par pagarināšanu pieteicējas standarta kreditēšanas līgumā uz 100,00 *euro* un 300,00 *euro* trīs līdz piecas reizes pārsniedza Patērētāju likuma 8.panta 2.³daļā noteiktās (0,2%) izmaksas atkarībā no līguma termiņa, savukārt senioru kreditēšanās līgumā - divas vai trīs reizes. Tiesa pēc būtības piekrita Centra secinājumam, ka pieteicēja patērētājiem piedāvā kreditēšanas līgumus ar Patērētāju likuma 8.panta 2.³daļā neatbilstošām kredīta kopējām izmaksām dienā saistībā ar kredīta termiņa pagarināšanu.

Ņemot vērā, ka tiek pagarināts sākotnējā līguma kredīta atmaksas termiņš, piemērojami izmaksu ierobežojumi attiecināmi atbilstoši tekošajam sākotnējā līguma termiņam, piemēram, ja sākotnējais līgums noslēgts uz 30 dienām un tiek pagarināts vēl uz 30 dienām, tad, sākot ar 31.dienu, kopējās izmaksas par kredīta atmaksas termiņa pagarināšanu jeb lietošanu nedrīkst pārsniegt 0,2% dienā vai 0,25% dienā visā līguma darbības periodā atbilstoši Patērētāju likuma 8.panta 2.³daļai. Centrs uz kredītiem, kas noslēgti uz termiņu, kas nepārsniedz 30 dienas, ir attiecinājis t.s. "cenu trepi" (0,55% pa pirmajām 7 dienām, 0,25% par nākamajām 7 dienām un 0,2% sākot ar 15.dienu) vai, ja šis pats kredīts 30 dienu laikā nav atmaksāts, tad ar 31

dienu, noslēdzot attiecīgu vienošanos, kredīta devējs drīkst prasīt no aizņēmēja 0,25% dienā no kredīta summas, veicot pārrēķinu par visu līguma darbības laiku.

Tiesas ieskatā Centra veiktais aprēķins un pieeja ir pamatota. Pieteicēja nav apstrīdējuši šo aprēķinu metodiku.

Lietā jānoskaidro, vai pieteicēja ir pārkāpusi negodīgas komercprakses aizliegumu.

[29] Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 4.panta pirmajā daļā un otrās daļas 1.punktā ir noteikts, ka negodīga komercprakse ir aizliegta. Komercprakse ir negodīga, ja tā neatbilst profesionālajai rūpībai un būtiski negatīvi ietekmē, vai var būtiski negatīvi ietekmēt tāda vidusmēra patērētāja, vai tādas patērētāju grupas vidusmēra pārstāvja ekonomisko rīcību attiecībā uz precī vai pakalpojumu, kam šī komercprakse adresēta vai ko tā skar. Savukārt šā likuma 6.pants paskaidro, ka komercpraksi uzskata par profesionālajai rūpībai neatbilstošu, ja tā netiek veikta ar tāda līmeņa prasmi un rūpību, ko patērētājs var pamatoti sagaidīt un kas atbilst attiecīgajā saimnieciskās vai profesionālās darbības jomā vispāratzītai godīgai tirgus praksei un labas ticības principam.

Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments (turpmāk - Augstākā tiesa) savā praksē ir atzinis, ka negodīgas komercprakses jēdzienu vispārīga interpretācija vienīgi no gramatiskā viedokļa vai citu normatīvo aktu kontekstā nav pamatota un pietiekama (*sk. Augstākās tiesas 2014.gada 22.decembra sprieduma lietā Nr. SKA-170/14 /A420807710 9.punktu*). Pie secinājuma, ka pieteicēja ir veikusi negodīgu komercpraksi, var nonākt, vienīgi vērtējot kompleksu pieteicējas rīcību (*sk. Administratīvās apgabaltiesas 2014.gada 1.aprīļa sprieduma lietā Nr. 142254511 9.3.punktu*).

Arī Eiropas Savienības tiesa ir paskaidrojusi: „Komercprakse var tikt uzskatīta par negodīgu Direktīvas 2005/29 5. panta 2. punkta izpratnē tikai tad, ja ir izpildīts dubults nosacījums, pirmkārt, tai ir jābūt pretrunā profesionālās rūpības prasībām un, otrkārt, attiecībā uz produktu būtiski jā kropļo vai jāvar būtiski kropļot vidusmēra patērētāja saimniecisko rīcību. Šajā kontekstā ir jāatgādina, ka saskaņā ar šīs direktīvas preambulas 18.apsvērumu novērtējuma kritērijs ir pietiekami labi informēts, kā arī pietiekami vērīgs un piesardzīgs vidusmēra patērētājs, ievērojot sociālos, kultūras un valodas faktoros” (*sk. Eiropas Savienības tiesas 2016. gada 7. septembra sprieduma lietā Nr. C-310/15 32. punktu*).

Augstākā tiesa savā praksē ir norādījusi, ka par komercpraksi nav uzskatāmi vienošanās noteikumi kā tādi, bet galvenokārt kā rīcība pirms darījuma noslēgšanas, kas vedina patērētāju pieņemt lēmumu par iesaistīšanos darījumā (*sk. Augstākās*

tiesas 2016. gada 6. septembra sprieduma lietā Nr. SKA-214/2016 15. punktu). Tādēļ ir jāpamato, kā tieši konkrētajā gadījumā ir izpaudusies pieteicējas komercprakse.

[30] Tiesa atzīst, ka nozares dalībnieki, tostarp pieteicēja, bija informēti par Patērētāju likuma 8.panta otrās daļas grozījumiem un to piemērošanu.

No lietas materiāliem izriet, ka Centra un nozares pārstāvju starpā ir bijusi aktīva komunikācija, sarakste, viedokļu apmaiņa, un Centra nostāja par kredīta kopējo izmaksu ierobežojumu attiecināmību uz kredīta termiņa pagarināšanas izmaksām ir bijusi konsekventa. Centrs aicināja Latvijas Nebanku kredītdevēju asociāciju precizēt tās izstrādātās Vadlīnijas par grozījumiem Patērētāju likumā attiecībā uz vienošanām par kredīta termiņa pagarināšanu. Asociācijas izstrādātās vadlīnijas tieši un nepārprotami neparedz, ka kopējo kredīta izmaksu ierobežojumi nebūtu attiecināmi uz kredīta atlikšanas (pagarināšanas) izmaksām. Ir redzams, ka arī 2016.gada 17.februārī ar elektroniskā pasta starpniecību Centra Finanšu pakalpojumu uzraudzības daļas vadītājs A.Priedītis informēja kredītēšanas pakalpojumu sniedzējus un nozari pārstāvošās asociācijas par Centra izstrādāto dokumentu ar atbildēm uz biežāk uzdotajiem jautājumiem saistībā ar Patērētāju likuma 8.panta otrās daļas grozījumiem (*lietas I sējuma 40.-53.lapa*).

No lietas materiālos esošās informācijas nav konstatējams, ka pieteicēja pati pēc savas iniciatīvas novērsa pārkāpumu, lai gan Centrs vairākkārt sūtīja savu viedokli strīdus normu piemērošanā. Tikai pēc administratīvās lietas ierosināšanas, pieteicēja pieņēma lēmumu par pagarināšanas izmaksu ierobežošanu savā komercdarbībā.

[31] Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 2.pants noteic, ka likuma mērķis ir nodrošināt patērētāju tiesību un ekonomisko interešu aizsardzību, aizliedzot komercprakses īstenotājiem izmantot negodīgu komercpraksi attiecībā pret patērētājiem. Centrs konstatēja, ka pieteicēja ir pārkāpusi patērētāju tiesības regulējošos normatīvos aktus, proti, pārkāpums ir būtisks, jo pieteicējas īstenotā komercprakse ir adresēta lielam patērētāju lokam, kas ir izmantojuši/izmanto pieteicējas pakalpojumus, noslēdzot vienošanās par kredīta termiņu atlikšanu, tādējādi pieteicējas izdarītais pārkāpums, ilgā laika periodā piemērojot komisijas maksas par patērētāja kredītēšanas līguma pagarināšanu apmēros, kas būtiski pārsniedz Patērētāju likuma 8.pantā noteiktos ierobežojumus, ir radījis būtisku kaitējumu ar likumu aizsargātajām patērētāju kolektīvajām ekonomiskajām interesēm.

[32] Kā izriet no 27.punktā konstatētā Centrs aicināja pieteicēju līdz 2016.gada 30.oktobrim iesniegt rakstveida apņemšanos līdz 2016.gada 30.oktobrim veikt izmaiņas komisijas maksas par patērētāja kreditēšanas līguma termiņa pagarināšanu apmēros un aprēķināšanas kārtībā. Pieteicēja ir atteikusies iesniegt rakstveida apņemšanos, jo tehniski izmaiņas kredīta pagarināšanas komisijas maksu apmēros un aprēķinos ir veiktas.

Saskaņā ar Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 15.panta piektās daļas 2.punktu iestādei ir paredzētas tiesības, nevis pienākums ierosināt uzņēmējam rakstveidā apņemties novērst konstatēto pārkāpumu. Proti, Centrs, ņemot vērā konkrētas administratīvās lietas ietvaros esošus apstākļus, ir tiesīgs izvērtēt, vai aicināt uzņēmumu labprātīgi novērst pārkāpumu, iesniedzot rakstveida apņemšanos, vai, neveicot nevienu no iepriekš minētajām darbībām, pieņemt vienu vai vairākus lēmumus, kas minēti Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 15.panta astotajā daļā.

Rakstveida apņemšanās ir īpašs pārkāpumu novēršanas veids patērētāju tiesību aizsardzības jomā, kas paredz iespēju komersantam pašam brīvprātīgi novērst pārkāpumu, atzīstot, ka pārkāpums ir izdarīts.

Konkrētajā gadījumā Centrs izmantoja Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 15.panta piektajā daļā norādītās tiesības attiecībā pret pieteicēju, aicinot rakstveidā apņemties novērst pārkāpumu, tādējādi atzīstot vainu pārkāpumā. Neskatoties uz to, ka grozījumi Patērētāju likumā stājās spēkā 2016.gada 1.janvārī, Centrs bija konstatējis, ka pārkāpums attiecībā pret jaunajiem klientiem tika novērsts tikai pēc vairāk kā 9 mēnešiem. Piedāvājot pieteicējai pārkāpumu novērst rakstveida apņemšanās ceļā Centrs vēlējās sadarboties ar pieteicēju un risināt problēmu, nepielietojot represīvus līdzekļus, taču tas nedeva rezultātu.

[33] 2017.gada 21.februāra Lēmumā norādīts, ka pieteicēja ir īstenojusi profesionālai rūpībai neatbilstošu komercpraksi, proti komercpraksi, kas netiek veikta ar tāda līmeņa prasmi un rūpību, ko patērētājs var pamatoti sagaidīt un kas atbilst attiecīgajā saimnieciskās vai profesionālās darbības jomā vispārātzītai godīgai tirgus praksei un labas ticības principam.

Likumprojektā par grozījumiem Patērētāju likumā anotācijā (*skat. sprieduma 21.punktu*) konstatēts, ka, neraugoties uz augsto aizņēmuma likmju apmēru, nebanku kredīta pakalpojumi ir sevišķi pieprasīti patērētāju vidū ar zemiem vai vidēji zemiem ienākumiem un sastāda potenciāli riskantāko iedzīvotāju daļu, kuriem ir iespēja nonākt parādu atkarībā. Tiesas ieskatā patērētājs, kas iekrīt parādos, izraisa virkni sociāli ekonomisku problēmu, kurām ir ietekme gan uz paša patērētāja labklājību,

gan ekonomiku kopumā, tostarp emigrācijas palielināšanos. Minētais apstāklis jāņem vērā arī kreditētājiem, un, izsniedzot kredītus, rūpīgi jāizvērtē maksātspēja, lai kredīta termiņa pagarinājumi būtu izņēmums, nevis rutīna. Tāpat arī ir jāņem vērā, ka komercdarbības veikšana, izmantojot patērētāju ietekmējamību un neaizsargātību, ir pretrunā godīgai darījumu praksei, kā arī labiem tikumiem.

Tiesa piekrīt Centra secinājumam, ka vidusmēra patērētāji nevarēja zināt, ka pieteicēja piemērotās izmaksas par kredīta termiņa atlikšanu neatbilst normatīvajiem aktiem. Apgalvojums, ka patērētājs ir tiesīgs izlemt slēgt, vai neslēgt kreditēšanas līgumu, tāpat arī pagarināt, vai nepagarināt jau esošu kreditēšanas līgumu, ņemot vērā kredīta atlikšanas komisiju izmaksu apmērus, ar pieteicēju nav pamatots, jo kredīta devēja tāpat kā jebkura pakalpojumu sniedzēja pienākums ir sniegt patiesu un pilnīgu informāciju patērētājam par piedāvāto pakalpojumu. Vidusmēra patērētājs paļaujas uz pakalpojuma sniedzēju - kredīta devēju - pieteicēju, ka tā īstenotā komercprakse ir tiesiska un atbilstoša normatīvajiem aktiem, līdz ar to kredīta ņēmēji arī pieņēma lēmumu apmaksāt neprecīzās izmaksas.

Vienlaikus jāņem vērā, ka komersanta rakstveida apņemšanās vai iestādes lēmums ir vienīgie tiesiskie pamati, kā patērētājiem īstenot savu tiesību aizsardzību gadījumos, kad komersantam ir jāveic pārrēķini, piemēram, kredīta kopējo izmaksu pārrēķinus, kā tas ir šajā gadījumā, kad patērētājiem reāli piemērotās komisijas par kredīta atmaksas termiņa pagarināšanu būtiski pārsniedz Patērētāju likuma 8.panta 2.² un 2.³daļā noteiktos ierobežojumus.

Negodīgas komercprakses aizlieguma likums neparedz iestādei uzlikt par pienākumu atlīdzināt patērētājam nodarītos zaudējumus. Patērētājam, kurš uzskata, ka ir veikta negodīga komercprakse, ir tiesības celt prasību tiesā, taču patērētājam bez šāda iestādes lēmuma ir grūti pierādīt, ka ir pārkāptas viņa intereses.

[34] Saskaņā ar Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 6.pantu un 7.panta pirmo daļu un otrās daļas 1.punktu, galvenā negodīgas komercprakses pazīme ir tās būtiski negatīvā ietekme uz patērētāja ekonomisko rīcību – mazinot patērētāja iespēju pieņemt uz informāciju balstītu lēmumu. Tās rezultātā patērētājs var pieņemt tādu lēmumu par rīcību saistībā ar darījumu, kādu citādi nebūtu pieņēmis. Tas attiecas uz brīdi, kad patērētājs izlemj saņemt pakalpojumu (slēgt kreditēšanas līgumu un/vai pagarināt esoša kredīta atmaksu) vai ne, un uz kādiem nosacījumiem, gan arī uz brīdi, kad patērētājs vēlas izmantot savas likumiskās tiesības atteikties no pakalpojuma. Tātad tiek vērtēta vidusmēra patērētāja iespējamā rīcība.

Vērtējot pieteicējas pieļautā pārkāpuma ietekmi uz patērētāju kolektīvajām

interesēm, Centrs, analizējot pieteicējas 2016.gada 1.pusgada statistikas rādītājus secināja, ka 2016.gada 1.pusgadā pieteicēja ir veikusi 28 050 pagarinājumu, kas ir 49% no visu nebanku kredītu devēju veiktajiem pagarinājumiem patēriņa kredītiem minētajā periodā (kopumā nozarē veikts 56 981 pagarinājums). Pieteicējas noteikto komisija maksu apmērs pārsniedza Patērētāju likuma 8.pantā noteikto 1,32 – 4,56 reizes.

Konkrētajā gadījumā pieteicēja ar patērētājiem slēdza vienošanās par kredīta atmaksas pagarināšanu, piemērojot komisijas maksas, kas neatbilda normatīvo aktu prasībām, rezultātā radot patērētājiem zaudējumus ne mazāk kā 89 606,18 *euro* apmērā.

Tiesas ieskatā patērētāji var pamatoti sagaidīt, ka nozares profesionālis, kuram ir spēkā esoša speciālā atļauja (licence) patērētāju kreditēšanas pakalpojumu sniegšanai, rīkosies labā ticībā un ievēros visu tai saistošo normatīvo aktu prasības. Savukārt pieteicēja, piedāvājot patērētājiem kredītu termiņa atlikšanas (pagarināšanas) iespēju ar Patērētāju likuma 8.panta 2.³daļā neatbilstošām kredīta kopējām izmaksām dienā, kas nav samērīgas un neatbilst godīgai darījumu praksei saskaņā ar Patērētāju likuma 8.panta 2.²daļu, ir īstenojusi profesionālajai rūpībai neatbilstošu komercpraksi, kura būtiski negatīvi ietekmējusi patērētāju ekonomisko rīcību, proti patērētājiem bija jāmaksā lielākas komisijas maksas par kredīta termiņa atlikšanu nekā to paredz likums.

[35] Pieteicēja norāda, ka ir labprātīgi novērsusi pārkāpumu, tādēļ soda naudas piemērošana nav pamatota un samērīga.

No lietas materiālos ietvertās informācijas nevar uzskatīt, ka pieteicēja pati pēc savas iniciatīvas novērsa pārkāpumu, lai gan Centrs vairākkārt sūtīja savu viedokli strīdus normu piemērošanā. Tikai pēc administratīvās lietas ierosināšanas, pieteicēja pieņēma lēmumu par pagarināšanas izmaksu ierobežošanu savā komercdarbībā. Turklāt tiesa ņem vērā, ka diskusiju laikā Centrs ilgstoši neierosināja lietu un centās panākt ar nozari normu ievērošanu un izteica pretimnākšanas piedāvājumu, lai iesniegtu rakstveida apņemšanos. Pieteicēja neatlīdzināja zaudējumus, arī neiesniedza rakstveida apņemšanos jeb neatdzina pārkāpumu pēc būtības, līdz ar to tiesa nepiekrīt, ka pieteicēja ir atbilstoši novērsusi pārkāpumu.

[36] Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 15.pants paredz dažādus līdzekļus, ko uzraugošā iestāde var izmantot, konstatējot negodīgu komercpraksi, tostarp uzlikt naudas sodu. Minētā likuma 15.²panta pirmā daļa noteic, ka uzraudzības iestāde ir tiesīga par negodīgu komercpraksi uzlikt komercprakses

īstenotājam soda naudu līdz 10 procentiem no tā pēdējā finanšu gada neto apgrozījuma, bet ne vairāk kā 100 000 *euro*. Soda naudas apmērs ir nosakāms samērīgs ar izdarīto pārkāpumu, ņemot vērā komercprakses īstenotāja veiktos pasākumus pārkāpuma novēršanai un zaudējumu atlīdzināšanai.

Centrs pieteicējai uzlicis soda naudu 6000 *euro* apmērā, jo tā veikusi negodīgu komercpraksi, patērētājiem nosakot neatbilstošas kredīta kopējās izmaksas dienā saistībā ar kredīta termiņa pagarināšanu. Centrs norāda, ka ir ņēmis vērā pārkāpuma smagumu, veidu, raksturu un izdarīšanas apstākļus, kā arī apjomu, ilgumu un tā radīto ietekmi, kā arī lēmuma adresāta lomu. Turklāt, ņemot vērā šo zaudējumu apmēru, šis ir viszemākais piemērojamais sods atbilstoši iestādes vienotajai praksei.

Pieteicēja ir iebildusi par soda naudas piemērošanu pēc būtības, taču nav izteikusi iebildumus par soda naudas apmēru un aprēķinu.

Tiesa uzskata, ka sods ir noteikts pamatots un samērīgs. Centrs ir izvērtējis pārkāpuma izdarīšanas apstākļus, pieteicējas rīcību un to, vai veikti nepieciešamie pasākumi, lai nodrošinātu šo normatīvo aktu ievērošanu. Tāpat, pieņemot lēmumu, ņemti vērā atbildību raksturojošie kritēriji, pieteicējas mantiskais stāvoklis un soda piemērotība mērķu sasniegšanai sabiedrības interesēs.

[37] Pieteicēja ir norādījusi uz procesuālu pārkāpumu saistībā ar lietas izskatīšanas termiņa neievērošanu. Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 15.panta divpadsmitā daļa noteic, ka uzraudzības iestāde lēmumu par negodīgu komercpraksi pieņem sešu mēnešu laikā no lietas ierosināšanas dienas. Ja objektīvu iemeslu dēļ šo termiņu nav iespējams ievērot, uzraudzības iestāde to var pagarināt uz laiku, ne ilgāku par diviem gadiem, skaitot no lietas ierosināšanas dienas. Lietā nav strīda, ka Centrs administratīvo lietu pret pieteicēju uzsāka 2016.gada 16.jūnijā, bet lēmums tika pieņemts 2017.gada 21.februārī, kas ir astoņus mēnešus pēc lietas uzsākšanas. Tiesa secina, ka 2017.gada 21.februāra Lēmums ir pieņemts divu gadu ietvarā, taču lēmums par termiņa pagarināšanu netika pieņemts.

Augstākā tiesa norādījusi, ka apstākļi, ka iestāde nepamatoti ir kavējusies ar lēmuma pieņemšanu, var tikt vērtēti vienīgi no aspekta, vai tādējādi pieteicējai ir pieņemts nelabvēlīgāks lēmums, kāds tas varētu būt, pieņemot to noteiktajā termiņā (*sk. Augstākās tiesas 2010.gada 14.oktobra sprieduma lietā Nr.SKA-403/2010 10.punktu*). Tādējādi lēmuma nepieņemšana noteiktajā termiņā pati par sevi nepadara administratīvo aktu par spēkā neesošu vai prettiesisku.

Vienlaikus tiesa secina, ka lietas izskatīšanas laikā nekādā veidā netika kavēta pieteicēja tiesību vai interešu īstenošana, jo lietas izskatīšanas gaitā notika aktīva sarakste starp dalībniekiem. Kā izriet no lietas materiāliem, Centrs sniedza

skaidrojumus, tikās ar nozares pārstāvjiem un gatavoja atbilžu dokumentus, kā arī centās panākt rakstveida apņemšanās iesniegšanu. Tiesa nekonstatē, ka termiņa kavējums būtu ietekmējis 2017.gada 21.februāra Lēmuma saturu vai pasliktinājis pieteicējas tiesības.

Līdz ar to tiesa uzskata, ka pieteicējas arguments par procesuālā termiņa nokavējumu nav pamatots.

[38] Līdz ar to Centra 2017.gada 21.februāra Lēmums ir pamatots, un pieteikums par tā atcelšanu ir noraidāms.

R e z o l u t ī v ā d a ļ a

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu, 290.pantu un 291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

n o s p r i e d a

noraidīt SIA „ExpressCredit” pieteikumu par Patērētāju tiesību aizsardzības centra 2017.gada 21.februāra lēmuma Nr.9-pk atcelšanu un pieteikumu par Patērētāju tiesību aizsardzības centra 2016.gada 26.septembra lēmuma Nr.NK-2016-37 atcelšanu daļā par SIA „ExpressCredit” noteiktajiem ierobežojošiem noteikumiem.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese (paraksts
)

L.Biksiniece-
Martinova